

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«طرح الحاق دو تبصره به ماده (۶۱۷) قانون مجازات اسلامی

(کتاب پنجم تعزیرات)»

(اعاده شده از شورای محترم نگهبان) (۲)

مقدمه

طرح «الحاق دو تبصره به ماده (۶۱۷) قانون مجازات اسلامی (کتاب پنجم تعزیرات)» با هدف مرتفع نمودن خلأ تقنینی راجع به جرم‌انگاری حمل سلاح‌های نامتعارف در تاریخ ۱۳۹۵/۸/۱۲ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده و جهت تأیید نهایی به شورای محترم نگهبان ارسال گردید. شورای محترم نگهبان مفاد تبصره «۱» این طرح را واجد ابهام دانسته و مقرر نمود پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد. مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۳۹۶/۸/۳ جهت رفع ایراد مزبور مصوبه را مورد اصلاح قرار داد. این اصلاحیه جهت تأیید نهایی به شورای محترم نگهبان ارسال گردید. شورای محترم نگهبان این اصلاحیه را نیز واجد ایراد دانسته است. در این گزارش به بررسی نقطه‌نظرات شورای محترم نگهبان و گزارش اصلاحی کمیسیون پرداخته می‌شود.

مخصوص صحن علنی

مشخصات طرح

دوره دهم - سال دوم

شماره ثبت:

۱۵۹

شماره چاپ:

۷۴۱

تاریخ چاپ:

۱۳۹۶/۹/۵

بررسی ایراد مطرح شده از سوی شورای محترم نگهبان و گزارش اصلاحی کمیسیون محترم قضایی و حقوقی

چنانچه اشاره گردید تبصره یک مصوبه مورد بحث یک مرتبه در تاریخ ۱۳۹۵/۹/۳ مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته که مجلس شورای اسلامی جهت رفع ایراد، تبصره مزبور را به ترتیب زیر اصلاح کرد:

تبصره «۱» - حمل ادواتی مانند قمه، شمشیر، چاقوی ضامن‌دار، ساطور، قداره یا پنجه‌بکس که صرفاً به منظور درگیری فیزیکی و ضرب و جرح به کار برده می‌شوند، جرم محسوب و مرتکب به حداقل مجازات مقرر در این ماده محکوم می‌گردد. واردات، تولید و عرضه سلاح‌های مذکور ممنوع است و مرتکب به جزای نقدی درجه ۶ محکوم و حسب مورد این سلاح‌ها به نفع دولت ضبط یا معدوم می‌شود.

شورای محترم نگهبان مجدداً در جلسه مورخ ۱۳۹۶/۸/۱۷ اصلاحیه مجلس شورای اسلامی را مورد بحث و بررسی قرار داده و مقرر کرده است: اطلاق تبصره یک، با توجه به اصلاح به عمل آمده نسبت به ابزاری که استعمال مشترک دارند مثل ساطور اشکال دارد و خلاف موازین شرع می‌باشد.

توضیح آنکه؛ از آنجا که تبصره مزبور در صدد جرم‌انگاری حمل ادوات خاصی همچون قمه، شمشیر و به‌طور کلی هرآنچه در درگیری فیزیکی به کار می‌رود می‌باشد، لذا احصای مصادیق مزبور این ایراد را به‌وجود

معاونت پژوهش‌های

سیاسی - حقوقی

دفتر: مطالعات حقوقی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۴۹۳۵-۳

تاریخ انتشار:

۱۳۹۶/۹/۱۸

می‌آورد که برخی ادوات هستند که نمی‌توان گفت صرفاً در درگیری‌های فیزیکی استفاده می‌شوند، بلکه در مواردی همچون ساطور استفاده متعارف از آن نیز به عمل می‌آید. از این‌رو در مقام جرم‌انگاری نمی‌توان مصادیقی را مورد احصا قرار داد که افراد بدون قصد مجرمانه آنها را مورد حمل قرار می‌دهند. کمیسیون محترم قضایی حقوقی به منظور رفع ایراد شورای محترم نگهبان مصوبه را مجدداً به ترتیب زیر مورد اصلاح قرار داده است:

تبصره «۱» - حمل قمه، شمشیر، چاقوی ضامن‌دار، قداره یا پنجه‌بکس در صورتی که به منظور درگیری فیزیکی و ضرب و جرح انجام شود، جرم محسوب و مرتکب به حداقل مجازات مقرر در این ماده محکوم می‌گردد. واردات، تولید و عرضه سلاح‌های مذکور ممنوع است و مرتکب به جزای نقدی درجه ۶ محکوم و حسب مورد این سلاح‌ها به نفع دولت ضبط یا معدوم می‌شود. چنانچه ملاحظه می‌گردد کمیسیون محترم در اصلاحیه فوق ضمن آنکه واژه ساطور را حذف نموده است حمل سایر ادواتی را نیز که مورد تصریح قرار داده است در صورتی جرم محسوب کرده که مشخص گردد حمل آن با قصد ارتکاب ضرب و جرح و درگیری فیزیکی صورت بگیرد. با عنایت به ایراد شورای محترم نگهبان که جرم‌انگاری ادواتی که استعمال مشترک دارند را واجد ایراد دانسته است به نظر می‌رسد اصلاح انجام شده در مصوبه کمیسیون نسبت به جرم‌انگاری حمل ادوات مزبور که در صدر تبصره به آن پرداخته شده است رافع ایراد باشد، اما به نظر می‌رسد در خصوص جرم تولید، واردات و عرضه همچنان ایراد باقی می‌ماند چه اینکه ایراد شورای محترم نگهبان نسبت به اطلاق تبصره یک می‌باشد که این اطلاق هم در صدر تبصره و هم در عبارت ذیل این تبصره وجود دارد. از این‌رو به نظر می‌رسد جهت رفع ایراد لازم است در مصوبه کمیسیون اصلاح عبارتی صورت بگیرد به نحوی که عبارت «در صورتی که به منظور درگیری فیزیکی و ضرب و جرح انجام شود» به جرم تولید و واردات و عرضه نیز تسری پیدا کند و یا اینکه به‌طور کلی عبارت ذیل تبصره در خصوص تولید، واردات و عرضه ادوات مزبور حذف گردد.

جمع‌بندی

اصلاحیه انجام شده در گزارش کمیسیون محترم قضایی و حقوقی در مورد طرح مورد بحث که در جهت رفع ایراد شورای محترم نگهبان به تصویب رسیده است اگرچه ایراد مطرح شده را در خصوص صدر تبصره یک مرتفع می‌سازد، اما به نظر می‌رسد ایراد مطرح شده نسبت به عبارت ذیل تبصره یک در خصوص تولید، واردات و عرضه ادوات مذکور نیز جاری باشد. از این‌رو پیشنهاد می‌شود جهت رفع ایراد، در مصوبه کمیسیون اصلاح عبارتی صورت بگیرد به نحوی که عبارت «در صورتی که به منظور درگیری فیزیکی و ضرب و جرح انجام شود» به جرم تولید و واردات و عرضه نیز تسری پیدا کند و یا اینکه به‌طور کلی عبارت ذیل تبصره در خصوص تولید، واردات و عرضه ادوات مزبور حذف گردد.

